

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i
fitosanitarne poslove

IPA 2015 projekat finansiran sredstvima Evropske unije
Razvoj bezbjednosti hrane i fitosanitarnih službi u Crnoj Gori

LIČNA ZAŠTITNA OPREMA OBAVEZNA

PRI RUKOVANJU SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

Funded by
the European Union

.OPERA

AGRICONSULTING EUROPE SA

Projekat implementira konzorcijum koji predvodi Opera Srl.

Industrija sredstava za zaštitu bilja nudi rješenja za poljoprivredu, hortikulturu i šumarstvo kroz niz proizvoda za zaštitu bilja kao što su: herbicidi, fungicidi, insekticidi i drugi proizvodi.

Iako ovi proizvodi prolaze strogu i složenu proceduru ispitivanja da bi se dobio bezbjedan proizvod za korisnika, potrošača, i životnu sredinu, **treba znati da se radi o otrovima!**

Nepravilno rukovanje ovim proizvodima može dovesti do akutnog i hroničnog trovanja sa ozbiljnim posljedicama po zdravlje ljudi, pa čak i smrti.

Direktni korisnici (farmeri, ljudi koji obavljaju tretiranje i sl.) su izloženi najvećem potencijalnom riziku i od izuzetnog je značaja poštovanje higijenskih, bezbjednosnih i zaštitnih mjera.

Nošenjem zaštitne opreme smanjuje se potencijalna izloženost i čuva zdravlje korisnika sredstava za zaštitu bilja.

Čitanje etikete ne treba izostaviti!

Etiketa je zvanični dokument koji sadrži sve informacije o proizvodu i njegovoj pravilnoj upotrebi.

Sve instrukcije se moraju poštovati!

Treba znati da informacije koje se nalaze na etiketi nisu iste za sve proizvode.

Čitanje etikete proizvoda prije upotrebe obavezno je kako za iskusno osoblje, tako i za one koji koriste određeno sredstvo za zaštitu bilja po prvi put.

Na etiketi proizvoda uvijek je jasno naznačena zaština oprema koju treba nositi.

Lična zaštitna oprema

Nošenje lične zaštitne opreme je obavezno pri pravljenju rastvora za tretiranje i njegovoj primjeni.

Lična zaštitna oprema pri radu sa pesticidima (sredstvima za zaštitu bilja) se koristi samo za tu namjenu i treba da ispunjava minimalne standarde kojima se osigurava bezbjednost.

Obična radna odjeća (od pamuka, poliestera ili najlona) ne zadovoljava predviđene standarde zaštite.

Osnovna zaštitna oprema pri primjeni sredstava za zaštitu bilja uključuje:

- 1) zaštitni kombinezon;
- 2) rukavice otporne na djelovanje hemikalija;
- 3) gumene čizme;
- 4) zaštitnu masku.

3

OSNOVNA ZAŠTITNA OPREMA

Zaštitni kombinezon

Zaštitni kombinezon mora biti dugačkih rukava i nogavica, sa ili bez kapuljače, izrađen od posebnog materijala koji ne propušta čestice kupljenog koncentrovanog preparata ili rastvorapripremljenog za tretiranje određenog sredstva za zaštitu bilja.

Tipovi zaštitnih kombinezona mogu biti oni koji ne propuštaju hemikalije (otporni

na tečnosti, otporni na prskanje) ili namjenski izrađeni za nošenje priprimjeni sredstava za zaštitu bilja.

Hemski zaštitni kombinezon može biti za jednokratnu upotrebu, izrađeno od materijala na bazi poliolefina ili za višekratnu upotrebu, izrađeno od nitrilnih vlakana ili polivinilchlorida (PVC) i može se nositi 7 do 8 puta.

Ukoliko se kombinezon ošteti, neophodno ga je zamijeniti.

Zaštitne rukavice

Rukavice su najvažniji dio lične zaštitne opreme, jer se svaka aktivnost obavlja korišćenjem ruku i one su najčešće u opasnosti prvog kontakta sa pesticidima.

Nitrilne rukavice otporne na hemikalije i mikroorganizme su neophodne pri rukovanju pesticidima. One treba da su dovoljno dugačke tako da pokriju zgrob šake (30 cm) i odgovarajuće veličine.

Prije skidanja, rukavice treba detaljno oprati vodom i deterdžentom. U slučaju da se rukavice pocijepaju, treba ih odmah baciti. Uvijek nosite rezervni par rukavica sa sobom.

Zaštitne gumene čizme

Čizme moraju biti od gume i vodootporne.

Nakon rada sa pesticidima obavezno je oprati obuću pod mlazom vode.

Nemojte koristiti svakodnevnu obuću, cipele, sportsku obuću, niti plitku gumenu obuću.

Zaštitna maska

Respiratorne smetnje koje mogu nastati udisanjem čestica, pare ili kapljica pesticida predstavljaju visok rizik po zdravlje onoga ko radi sa sredstvima za zaštitu bilja (pesticidima). Iz tog razloga se prilikom rada koristi polumasku ili masku sa odgovarajućim filterima.

Postoje dva tipa maski:

za jednokratnu upotrebu označene slovima FF i specifikacijom filtera: P2 ili P3.

za višekratnu upotrebu – sa zamjenjivim filterima.

Prilikom odabira maski treba obratiti pažnju da li pružaju dovoljnu zaštitu.

Filteri su svrstani u dvije kategorije:

- mehanički P1, P2, P3, koji pružaju zaštitu od aerosoli i čvrstih čestica:
  - najmanju efikasnost ima filter P1, a najveću P3;
- hemijski filteri svrstani u četiri klase: A, B, E, K:
  - svako slovo odgovara zaštiti od određene vrste pare ili gasa;
  - slova prate brojevi i nivo zaštite, koji se povećava sa brojem.

Da bi se uvjerili da li je maska odgovarajuća, te da li pruža dovoljnu zaštitu, vodite se sljedećim uputstvima:

Maska mora imati sljedeće oznake:

- CE koju prate 4 cifre;
- za prašinu i kapljice, P2 (najčešće se koristi) ili P3;
- za organska isparenja koristi se oznaka A2.

Maska sa oznakom FFP2 pruža dovoljnu zaštitu u većini slučajeva. Ukoliko je naznačeno da je neophodna zaštita od pare, aerosoli i prašine, tada maska mora imati kombinovanu oznaku A2P2 ili A2P3.

DODATNA ZAŠTITNA OPREMA

Zaštitna kecelja

Kecelje za rad sa pesticidima se prave od hemijski nepropusnog materijala. Koriste se tokom rada sa pesticidima, prilikom pravljenja radnih rastvora, ubacivanja pesticida u rezervoar uređaja za primjenu i slično.

Štitnik za lice

Štitnik za lice mora biti providan i ne smije biti zamagljen. Mora se redovno čistiti i održavati.

Zaštitna kapa

Ne postoje standardi niti stroga pravila pri odabiru kape. Ipak, kapa mora biti nepropusna i sa širokim obodom koji obezbeđuje dobru zaštitu lica i glave.

Zaštitne naočare

Naočare treba da su odgovarajuće veličine, sa ventilacionim otvorima i moraju pružati zaštitu od prašine, tečnosti i aerosoli.

LIČNA HIGIJENA

Odmah nakon upotrebe sredstava za zaštitu bilja i čišćenja opreme, radnik se mora istuširati upotrebom blagog sapuna. Nijedna druga aktivnost se ne smije obaviti prije tuširanja.

Nošenje lične zaštitne opreme treba da Vam postane navika!

Sve fotografije su preuzete iz priručnika "European crop protection", "safe use initiative"

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove**

Rimski Trg 46, 81 000 Podgorica

e-mail: info@ubh.gov.me;

tel: 020/201-945; fax: 020/201-946

www.ubh.gov.me

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Evropske unije. Odgovornost za sadržaj ove publikacije snosi isključivo konzorcijum koji predvodi Opera Srl. i ni na koji način ne može se tumačiti kao odraz stavova Evropske unije.